

اطلاعات لازم برای سرمایه‌گذاری در بورس

گام های سرمایه گذاری در بورس

به دنیای بورس خوش آمدید، برای سرمایه‌گذاری در بورس، باید گام های زیر را طی کنید:

گام اول: مطالعه، مشورت و توجه به اصول سرمایه‌گذاری در بورس

گام اول برای سرمایه‌گذاری در بورس، مطالعه و شناخت کافی درباره این بازار، مشورت با افراد حرفه ای و تعیین هدف از سرمایه‌گذاری در بورس است. توصیه می کنیم به اصول زیر توجه داشته باشید:

- ۱- با نگاه بلندمدت سرمایه‌گذاری کنید.
- ۲- توجه داشته باشید که ذات بورس با نوسان همراه است، بنابراین در مواجهه با افت و خیزهای مقطعی بازار، هیچگاه بصورت شتابزده و هیجانی اقدام به خرید یا فروش سهام نکنید.
- ۳- برای شروع کار، از سرمایه‌های مازاد خود استفاده کنید و سرمایه‌های ضروری خود را وارد بورس نکنید.
- ۴- حتما برای سرمایه‌گذاری در بورس، با افراد متخصص مشورت کنید. کارگزاران رسمی بورس که مجوز مشاوره دارند، یکی از مناسب ترین گزینه ها برای مشورت در سرمایه‌گذاری هستند.

گام دوم: دریافت کد معاملاتی

حتما شما هم در یک یا چند بانک، دارای حساب بانکی هستید. همانطور که برای پس انداز و سرمایه‌گذاری در بانک، نیازمند دریافت شماره حساب بانکی هستید، برای سرمایه‌گذاری در بورس هم باید در اولین گام، کد معاملاتی دریافت کنید. برای دریافت کد معاملاتی، می توانید با در دست داشتن مدارک شناسایی شامل شناسنامه و کارت ملی، به یکی از کارگزاران رسمی بورس مراجعه کنید.

گام سوم: خرید و فروش سهام

برای خرید و فروش سهام، نیازی نیست به تالار بورس مراجعه کنید. خرید و فروش سهام صرفا از طریق شرکت های کارگزاری و به یکی از روش های زیر انجام می گیرد:

- مراجعه حضوری به کارگزاری و ارائه سفارش خرید یا فروش
- سفارش تلفنی به کارگزاری، برای خرید یا فروش سهام
- سفارش اینترنتی به کارگزاری، برای خرید یا فروش سهام
- خرید یا فروش مستقیم سهام توسط خود فرد، از طریق سامانه معاملات آنلاین (برخط)

تفاوت سفارش اینترنتی و معاملات آنلاین (برخط) این است که در سفارش اینترنتی، شما بجای مراجعه حضوری به دفتر کارگزاری و تکمیل فرم سفارش خرید یا فروش سهام، به پایگاه اینترنتی کارگزاری مراجعه کرده و فرم سفارش خرید یا فروش سهام را از طریق اینترنت تکمیل کرده و در اختیار کارگزار قرار می دهید، اما در نهایت، این کارگزار است که عملیات خرید یا فروش سهام را براساس سفارش شما انجام می دهد، اما در معاملات آنلاین، شما پس از دریافت گذرنامه و رمز عبور از کارگزاری، می توانید شخصا نسبت به خرید و فروش سهام از طریق اینترنت اقدام کنید. افزایش سرعت، سهولت و عدالت در دسترسی به بورس و خرید و فروش سهام، مهمترین مزیت معاملات آنلاین است.

“توصیه می شود افرادی از روش معاملات آنلاین استفاده کنند که تجربه بیشتری در خرید و فروش سهام دارند”.

چند توصیه مهم برای سرمایه‌گذاری در بورس

۱ - همواره سبدي از سهام متنوع تشكيل دهيد تا ريسك سرمايه گذاري شما كاهش يابد. با اين كار، زيان ناشي از كاهش قيمت يك يا چند سهم، با سود ناشي از افزايش قيمت ساير سهام موجود در سبد سرمايه گذاري شما كاهش خواهد يافت.

۲ - حتي الامكان، بجاي خريد مستقيم سهام، از طريق صندوق هاي سرمايه گذاري وارد بورس شويد، چون اين صندوق ها، توسط افراد حرفه اي اداره شده و تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار فعاليت مي كنند، بنابر اين ريسك سرمايه گذاري شما تا حد زيادي كاهش مي يابد. جالب است بدانيد برخي از صندوق هاي سرمايه گذاري، پرداخت حداقل سود مشخصي را تضمين مي كنند.

۳ - به شايعات توجه نكنيد و همواره براساس اطلاعات واقعي و معتبر تصميم گيري كنيد. عمده پايفگاههاي اينترنتي رسمي بورس عبارتند از:

سازمان بورس و اوراق بهادار
<http://www.seo.ir>

پايفگاه اطلاع رساني بازار سرمايه
<http://www.sena.ir>
پايفگاه آموزشي - فرهنگ سازي بازار سرمايه
<http://www.sidsco.ir>

شبكه اطلاع رساني كدال
<http://www.codal.ir>

بورس اوراق بهادار تهران
<http://www.irbourse.com>

مديريت فناوري بورس تهران
<http://www.tsetmc.com>

مديريت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامي سازمان بورس
<http://www.rdis.ir>

عرضه اينترنتي كتب آموزشي بازار سرمايه
<http://www.bourseshop.ir>

نرم افزار بورس همراه
<http://www.mobilebourse.ir>
تالار مجازي بورس، يك پيشنهاد جذاب براي تازه واردها

اگر نگران آن هستيد كه با سرمايه گذاري در بورس، ضرر و زيان كنيد، توصيه مي كنيم قبل از سرمايه گذاري واقعي در بورس، سرمايه گذاري در فضاي شبیه سازی شده بورس را تجربه كنيد؛ سامانه اينترنتي تالار مجازي بورس ايران به نشانی www.irvex.ir اين امكان را براي شما فراهم مي كند.
تالار مجازي بورس ايران با شبیه سازی فضای واقعی بورس، به شما كمك مي كند كه بدون نياز به پول و بدون آن كه ريسكي متوجه شما شود، سرمايه گذاري براساس شرايط واقعي بورس را تجربه كنيد، چون قيمت سهام و ساير شرايط در اين تالار، تا حد بسيار زيادي، منطبق با شرايط واقعي بورس است، بنابر اين شما مي توانيد مهارت خود در سرمايه گذاري و كسب بازدهي از بورس را با ساير کاربران تالار مقايسه كنيد.

اگر جزو ۵ نفری باشید كه بيشترين بازدهي را در رقابت هاي تالار كسب مي كنيد، از طرف سازمان بورس و اوراق بهادار به شما اعتبار واقعي جهت خريد سهام، به عنوان جايزه اعطا خواهد شد. همچنين انواع متون آموزشي الكترونيك از طريق اين تالار، براي شما بصورت رايجان در دسترس است. پس فرصت را از دست ندهيد. شعار تالار مجازي اين است:

“بدون پول و بدون ریسک، در بورس مجازی سرمایه‌گذاری کنید و سهام جایزه بگیرید”

پرسش‌ها و پاسخ‌های متداول

سؤال ۱) بورس اوراق بهادار چیست؟

برای هر کالایی معمولاً یک بازار وجود دارد، بازار خودرو، بازار سیمان، بازار فرش، بازار طلا. بعضی از بازارها سنتی‌اند و خاطره‌انگیزند، بعضی هم پیشرفته و امروزی. اما همه بازارها، یک ویژگی مشترک دارند: آنهم اینکه در آنها، کالاها یا به عبارت دیگر، دارایی‌های مختلف خرید و فروش می‌شود، پس مشخص شد که در تعریف کلی، بازار، محل خرید و فروش دارایی است. اما دارایی چه نوعی دارد. در یک طبقه‌بندی کلی، دارایی به دو نوع دارایی واقعی و دارایی مالی تقسیم‌بندی می‌شود.

اجازه بدهید با یک مثال، در این باره توضیح دهیم. خودرو یک دارایی واقعی یا مشهود است، اما سهام کارخانه خودروسازی، یک دارایی مالی است، یا مثلاً سیمان یک دارایی واقعی است، اما سهام کارخانه سیمان سازی یک دارایی مالی. بد نیست به این نکته هم اشاره کنیم که به دارایی واقعی، دارایی مشهود و به دارایی مالی، دارایی نامشهود یا کاغذی هم گفته می‌شود.

حالا که با تعریف دارایی‌های مالی آشنا شدید، به سراغ مفهوم بورس می‌رویم. بورس بازاری است که در آن، انواع دارایی‌های مالی خرید و فروش می‌شود. دارایی‌هایی مثل سهام شرکت بزرگ و سودآور از صنایع مختلف و متنوع مثل خودروسازی، سیمان، مخابرات، بانک و.... این بازار هم قانونی است، هم مطمئن، هم پیشرفته و هم سودآور.

افرادی که از طریق بورس، سهام شرکت‌ها را می‌خرند یا در واقع در بورس سرمایه‌گذاری می‌کنند، به نسبت سهامی که خریده‌اند، در منافع آن شرکت سهیم خواهند شد و چون اغلب شرکت‌های بزرگ و معتبر در بورس پذیرفته می‌شوند، بنابراین احتمال کسب سود هم در بورس بیشتر است. البته برای انتخاب سهام شرکت‌ها باید به نکات مهمی توجه داشت که در برنامه‌های بعدی، به آنها اشاره خواهیم کرد. نکته دیگر اینکه در بورس، صرفاً سهام شرکت‌ها خرید و فروش نمی‌شود، بلکه سایر انواع اوراق بهادار مثل اوراق مشارکت نیز داد و ستد می‌شود که در برنامه‌های آینده به تفصیل درباره آنها توضیح خواهیم داد.

سؤال ۲) افرادی که سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس را خریداری می‌کنند، چگونه سود کسب می‌کنند؟

افرادی که سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس را خریداری می‌کنند، از دو محل سود بدست می‌آورند:

۱- سود سالیانه شرکت‌ها. شرکت‌ها معمولاً در پایان هر سال، سودی را بین سهامداران خود توزیع می‌کنند. در صورتی که شرکت عملکرد قابل قبولی داشته باشد، سود بهتری نیز بدست می‌آورد که بخشی از این سود، بصورت نقدی بین سهامداران توزیع شده و برخی هم صرف برنامه‌های توسعه‌ای شرکت می‌شود.

۲- دوم، افزایش قیمت سهم. هر اندازه عملکرد و برنامه‌های شرکت بهتر باشد، متقاضی برای خرید سهام آن شرکت نیز در بورس، بیشتر خواهد بود و این امر، باعث می‌شود قیمت سهام شرکت افزایش یابد. بنابراین، اگر فرد، سهام شرکت خوبی را انتخاب کرده باشد، علاوه بر دریافت سود نقدی، از محل افزایش قیمت سهام آن شرکت نیز سود بدست خواهد آورد.

سؤال ۳) سرمایه‌گذاری در بورس چه مزایای دارد؟

سرمایه‌گذاری در بورس مزایای متعددی دارد، از جمله:

۱- کسب سود: همانطور که گفته شد، سهامداران از دو محل دریافت سود نقدی و افزایش قیمت سهام، سود بدست می‌آورند.

۲- برخورداری از حمایت قانونی: بورس بازاری قانونی است، بنابراین کلیه افرادی که در بورس سرمایه‌گذاری می‌

- کنند، از حمایت قانونی برخوردار هستند.
- ۳ - حفظ سرمایه در مقابل تورم: با سرمایه گذاری مناسب و آگاهانه در بورس، ارزش دارایی افراد در مقابل تورم حفظ می گردد، زیرا فرد به نسبت سهام خود در دارایی شرکت سهیم است و با رشد ارزش دارایی های شرکت به مرور زمان، ارزش سهام فرد نیز افزایش می یابد.
- ۴ - قابلیت نقدشوندگی: سرمایه گذاران بورس هر زمان که بخواهند می توانند سهام خود را فروخته و در کوتاه ترین زمان ممکن، به پول خود دسترسی پیدا کنند.
- ۵ - امکان سرمایه گذاری با هر مبلغی: برای خرید سهام، محدودیت ریالی وجود ندارد و افراد با هر مبلغی، می توانند در بورس سرمایه گذاری کنند.
- ۶ - مشارکت در اداره شرکت: سهامداران به نسبت سهام خود، مالک شرکت محسوب می شوند، بنابراین می توانند به همان اندازه، در تصمیم گیری درخصوص نحوه اداره شرکت، انتخاب مدیران و... مشارکت نمایند.

(سؤال ۴) برای انتخاب یک سهم، به چه معیارهایی باید توجه کرد؟

برای انتخاب یک سهم خوب، باید به این معیارها توجه کرد:

- ۱ - وضعیت دارایی ها و بدهی های شرکت: یکی از عوامل موثر در انتخاب سهام یک شرکت، وضعیت دارایی ها، بدهی ها و حقوق صاحبان سهام شرکت است. هر اندازه این وضعیت مطلوب تر باشد، نشان دهنده شرایط مناسب شرکت برای سرمایه گذاری است. به این منظور، می توان ترازنامه شرکت را مورد بررسی قرار داد.
  - ۲ - سود نقدی هر سهم: علاوه بر وضعیت درآمدی شرکت، میزان سودی که شرکت به هر سهم خود می دهد نیز در انتخاب سهم خوب، حائز اهمیت است.
  - ۳ - تداوم روند سودآوری: اگرچه سودآور بودن شرکت در انتخاب سهام آن بسیار مهم است، اما باید توجه داشت که این سودآوری، باید یک فرآیند مستمر و مداوم باشد، نه مقطعی. با مطالعه اطلاعات و برنامه های آتی شرکت، می توان نسبت به این موضوع آگاهی کسب نمود.
  - ۴ - نسبت قیمت به درآمد سهم: (P/E) نسبت قیمت به درآمد سهم بیانگر آن است که قیمت سهام شرکت، چند برابر میزان سود نقدی که شرکت به هر سهم خود تخصیص می دهد. به عبارت دیگر، این نسبت نشان می دهد که آیا قیمت سهام به نسبت سودی که بین سهامدارانش توزیع می کند، ارزش دارد.
  - ۵ - صنعتی که شرکت در آن فعالیت می کند: هنگام انتخاب سهام یک شرکت، باید به این موضوع توجه کرد که آیا صنعتی که شرکت در آن صنعت فعالیت می کند، از شرایط مناسبی در حال و آینده برخوردار است یا خیر. شرایط خرد و کلان اقتصادی چه تأثیری بر این صنعت خواهد گذاشت. صنایع رقیب این صنعت در حال و آینده، چه وضعیتی دارند. آیا شرایط بین المللی بر این صنعت تأثیر مثبت یا منفی خواهد داشت و...
  - ۶ - قابلیت نقدشوندگی: یکی از معیارهای انتخاب سهام خوب، قابلیت نقدشوندگی سهام است، به این معنا که هر وقت دارنده آن سهم قصد فروش آن را داشت، بتواند به راحتی، سهام خود را بفروشد. هر اندازه که دفعات خرید و فروش روزانه یک سهم بیشتر باشد، قابلیت نقدشوندگی آن سهم نیز بالاتر خواهد بود.
- (سؤال ۵) آیا بورس فقط جای افراد حرفه ای است یا افراد غیرحرفه ای که قدرت خطرپذیری کمتری دارند هم می توانند در بورس سرمایه گذاری کنند؟
- خیر، بورس امکان سرمایه گذاری برای قشرهای مختلف را فراهم آورده است. افراد حرفه ای که فرصت و تخصص لازم برای تحلیل مستمر اطلاعات سهام را دارند، می توانند با خرید سهام و مشارکت در قراردادهای آتی بورس سهام و کالا، بطور مستقیم در بورس سرمایه گذاری کنند. اما افرادی که توانایی و یا فرصت مطالعه و تحلیل مستمر اطلاعات سهام را ندارند، می توانند با خرید واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری، در بورس سرمایه گذاری کنند. با این کار، در واقع افراد پول خود را به دست افراد حرفه ای می سپارند تا تحت نظارت سازمان بورس، در بورس سرمایه گذاری کنند. این کار، ریسک سرمایه گذاری در بورس را برای افراد غیرحرفه ای کاهش می دهد. افراد غیرحرفه ای همچنین می توانند بجای خرید سهام، سایر اوراق بهاداری را که در بورس خرید و فروش می شود، مانند اوراق اجاره، اوراق مشارکت و... خریداری کنند. این اوراق اگرچه در مقایسه با سهام، بازده کمتری دارد، اما ریسک کمتری را هم پدنبال دارد.

(سؤال ۶) صندوق سرمایه گذاری چیست؟

صندوق های سرمایه گذاری که عمدتاً توسط کارگزاران رسمی بورس تأسیس می شود، تحت نظارت سازمان بورس و با مدیریت افراد متخصص، فعالیت کرده و وجوهی را که سرمایه گذاران در اختیار آنها قرار می دهند، در سبد متنوعی از سهام و سایر اوراق بهادار سرمایه گذاری می کنند، بنابراین، بازده مناسب تری را نصیب سرمایه گذاران

کرده و ریسک سرمایه‌گذاری در بورس را برای غیرحرفه‌ای‌ها، کاهش می‌دهند. به افرادی که بتازگی قصد دارند وارد بورس شوند توصیه می‌شود بجای خرید مستقیم سهام شرکت‌ها، از طریق صندوق‌های سرمایه‌گذاری اقدام کنند.

سؤال ۷) اوراق اجاره چیست؟

همانطور که گفته شد، در بورس، علاوه بر سهام شرکت‌ها، سایر انواع اوراق بهادار هم معامله می‌شود. یکی از انواع اوراق بهادار، اوراق اجاره است. اوراق اجاره یک ابزار سرمایه‌گذاری جدید و اسلامی است که همانند اوراق مشارکت، بازدهی مشخص و مطمئن را نصیب سرمایه‌گذاران می‌کند، بنابراین ریسک این اوراق در مقایسه با سهام، بسیار کمتر است. افرادی که پول مازاد دارند، می‌توانند با خرید اوراق اجاره که در بورس داد و ستد می‌شود، در فواصل زمانی مشخص (مثلاً سه ماهه)، سود معینی را دریافت نموده و هر زمان که به پول نیاز داشتند نیز این اوراق را از طریق بورس، به سایر متقاضیان بفروشند. امروزه حجم بسیار زیادی اوراق اجاره در بازارهای مالی دنیا خرید و فروش می‌شود.

“مهم نیست که شما، کارمند هستید یا دانشجو، خانم خانه دار هستید یا صاحب یک فروشگاه، جوان هستید یا بازنشسته. مهم این است که بیاموزید از پس اندازهای خود به بهترین شکل استفاده کنید بورس، یکی از روش‌های مناسب، قانونی و مطمئن برای سرمایه‌گذاری است، پس هوشمندانه سرمایه‌گذاری کنید.”